

צורות וצלילים – לשון, אופן ומוח

1880.0612.01

ד"ר און-גרי כהן, החוג לבלשנות, מדעי הרוח

אתר אינטרנט: http://moodle.tau.ac.il	דוא"ל: evan@tauex.tau.ac.il
שיעור: יום ג', 18-20, Zoom קבלה: יום ב', 10:00-11:00, ווב 403	מועד א': 9.1.2024, 18:15-19:45 (מודל) מועד ב': 15.3.2024, 9:30-11:00 (מודל) שיעור חזרה: 2.1.2024

תיאור הקורס

הקורס יעסוק ביכולת הלשונית האנושית. כיצד אנחנו מפיקים שפה, תופשים שפה ומבינים שפה? ואיך ילד בן שלוש הוא "מכונה" יעילה יותר ממחשב?

הקורס יתחיל ביחידות הלשוניות הקטנות ביותר, הצלילים הלשוניים, ויתפתח לדיון במילים, ולקשר בין צלילים למבנה ומשמעות. נדון בהיבטים הנוגעים למערכות צלילים בשפות, החל מן הצד הפיזי/פיזיולוגי של הצלילים, וכלה במערכות השמיעה והתפישה שלנו, ובהשפעות שפת האם על מערכות אלה. נסיים בדיון בהתפתחות ההיסטורית של שפות שונות.

ציון

1. בחינה מקוונת באתר המודל של הקורס.
2. מטלות:
 - המטלות אינן חובה.
 - כל מטלה המוגשת מזכה ב-5 נקודות תוספת לציון הבחינה, עד למקסימום תוספת של 15 נקודות, וציון סופי מקסימלי של 100.
 - הגשת המטלות היא מקוונת, דרך אתר הקורס.
 - חובה להגיש את המטלות עד התאריך שנקבע (ראו "מבנה הקורס") עד 23:59. אין אפשרות להגשה מאוחרת.

מבנה הקורס*

מטלות	תוכן*	שעות השיעור	# שיעור	תאריך
	מבוא	18:15-20:00	01	17.10
	מערכות צלילים (עד וכולל "מסומנות")	18:15-20:00	02	24.10
---	---	---	---	31.10
	מערכות צלילים (מ"מקומות חיתוך")	18:15-20:00	03	7.11
17.11.23 – 01	תהליכים פונולוגיים	18:15-20:00	04	14.11
	אוניברסלים פונולוגיים	18:15-20:00	05	21.11
1.12.23 – 02	case study : גורמים לשוניים וחץ לשוניים	18:15-20:00	06	28.11
	שיטות מחקר – ניסויים ועוד	18:15-20:00	07	5.12
15.12.23 – 03	מורפולוגיה	18:15-20:00	08	12.12
	משמעות	18:15-20:00	09	19.12
29.12.23 – 04	בלשנות היסטורית	18:15-20:00	10	26.12
	---	---	---	2.1
בחינה לדוגמא	שיעור חזרה	18:15-20:00	11	9.1
	בחינה מועד א' – במודל	18:15-19:45	12	15.1*
	בחינה מועד ב' – במודל	9:30-11:00	---	15.3

*יום חלופי לימי ג'

**המקורות המשמשים בקורס נמצאים ברשימה הבאה ונגישים דרך אתר הקורס ב-Moodle.
אין צורך לקרוא את החומרים (הכל מועבר בשיעורים), אלא לצורך העשרה בלבד.**

- Akmajian, A., R.A. Demers and R.M. Harnish. 1984. *Linguistics: An introduction to language and communication (2nd Edition)*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Bat-El, O. 2005. The emergence of the trochaic foot in Hebrew hypocoristics. *Phonology* 22:1-29.
- Ben-David, A. 2001. *Language acquisition and phonological theory: Universal and variable processes across children and across languages*. Doctoral dissertation. Tel Aviv University, Tel Aviv (in Hebrew).
- Berent, I., T. Lennertz, J. Jun, M. Moreno and P. Smolensky. 2008. Language universals in the human brains. *Proceedings of the National Academy of Sciences* 105:5321-5325.
- Best, C., G. McRoberts and E. Goodell. 2001. Discrimination of non-native consonant contrasts varying in perceptual assimilation to the listener's native phonological system. *Journal of the Acoustical Society of America* 109:775-794.
- Bolozky, S. and R. Kreitman. 2007. Uvulars in Israeli Hebrew – their phonetic and phonological status. *The National Association of Professors of Hebrew's International Conference on Hebrew Language, Literature and Culture*. Sydney, Australia July 2-4.
- Cohen, E-G. 2009. The role of similarity in phonology: Evidence from loanword adaptation in Hebrew. Ph.D. dissertation. Tel Aviv University.
- Cohen, E-G. 2010. Predicting Adaptation Patterns: Multiple Sources of Hebrew Vowels in English Loanwords. *Nicht-native Einheiten und Strukturen. Strategien der Integration und Isolation in der Sprache*. In Anke Holler and Carmen Scherer (eds.). Tübingen: Niemeyer. 51-63.
- Cohen, E-G. 2012. Vowel harmony and universality in Hebrew acquisition. *Brill's Annual of Afroasiatic languages and linguistics* 4:7-29.
- Dehaene-Lambertz, G., E. Dupoux and A. Gout. 2000. Electrophysiological correlates of phonological processing: A cross-linguistic study. *Journal of Cognitive neuroscience* 12:635-647.
- Dupoux, E., K. Kakehi, Y. Hirose, C. Pallier, and J. Mehler. 1999. Epenthetic vowels in Japanese. A perceptual illusion? *Journal of Experimental Psychology: Human Perception and Performance*. 25:1568-1579.
- Elman, J., R. Diehl and S. Buchwald. 1977. Perceptual switching in bilinguals. *Journal of the Acoustical Society of America* 62:971-974.
- Fromkin, V., and R. Rodman. *An introduction to language*. New York: Holt, Rinehart and Winston. pp. 28-38.
- Gottstein, M. 1948. On the accent of the Hebrew 'resh' (/r/). *Leshonenu* 16:209-211 (in Hebrew).
- Hyman, L. 2007. Elicitation as experimental phonology: Thlantlang Lai tonology. In Solé, Beddor and Ohala (eds). *Experimental approaches to phonology*. Oxford: Oxford University Press. 7-24.
- Jassem, W. 1976. The acoustics of consonants. *Acoustic Phonetics*. D.B. Fry (ed.). Cambridge: Cambridge University Press. 124-131.
- Johnson, K. 2012. *Acoustics and Auditory Phonetics 3rd Edition*. Wiley-Blackwell, West Sussex.
- Kenstowicz, M. 2007. Salience and similarity in loanword adaptation: A case study from Fijian. *Language Sciences* 29:316-340.
- Kitto, C. and P. de Lacy. 1999. Correspondence and epenthetic quality. In Carolyn Smallwood and Catherine Kitto (eds.) *Proceedings of ALFA VI: The Sixth Meeting of the Austronesian Formal Linguistics Association*. Toronto: University of Toronto Press: 181-200.
- Ladefoged, P. and I. Maddieson. 1996. *The sounds of the world's languages*. Oxford: Blackwell Publishers Ltd.
- Ladefoged, P. and K. Johnson. 2011. *A course in phonetics – sixth edition*. Boston: Wadsworth.
- Maddieson, I. 1984. *Patterns of sounds*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mesgarani N., C. Cheung, K. Johnson, E. Chang. 2014. Phonetic feature encoding in human superior temporal gyrus. *Science* 343:1006-1010.
- Mielke, J. 2012. A phonetically-based metric of sound similarity. *Lingua* 122:145-163.
- Paradis, C. 1996. The inadequacy of filters and faithfulness in loanword adaptation. In: J. Durand and B. Laks (eds.) *Current trends in phonology*. Salford: University of Salford Publications. 509-534.
- Paradis, C. and J. Prunet. 2000. Nasal vowels as two segments: Evidence from borrowings. *Language* 76: 324-357.
- Pinker, S. 1997. Words and rules in the human brain. *Nature* 387:547-548.
- Shinohara, S. 2004. Emergence of Universal Grammar in foreign word adaptations. In R. Kager, J. Pater and W. Zonneveld (eds.) *Constraints in phonological acquisition*. Cambridge: Cambridge University Press. 292-320.

- Steriade, D. 2001/2008. The phonology of perceptibility effects: The P-map and its consequences for constraint organisation. In K. Hanson and S. Inkelas (eds.), *The nature of the word*. Cambridge: MIT Press. 151-179.
- Ussishkin, A. and A. Wedel. 2003. Gestural motor programs and the nature of phonotactic restrictions: Evidence from loanword phonology. In M. Tsujimura and G. Garding (eds.), *Proceedings of WCCFL 22*. Somerville, MA: Cascadilla Press. 505-518.
- Zadok, G. 2002. Abbreviations: A unified analysis of acronym words, clippings, clipped compounds and hypocoristics. M.A. thesis, Tel-Aviv University, Tel-Aviv.
- ריינהרט, ט. 1994. מצבים מנטליים ושפה. *מחשבות* 66: 34-47.
- שורצולד, א.ר. 2002. *פרקים במורפולוגיה עברית*. תל-אביב: האוניברסיטה הפתוחה.